

תקציר

נושא המשפחה וההורות בישראל תופס מקום משמעותי מבחינה חברתית. לצד עלייה משמעותית במספרן של משפחות חד הוריות, ניתן להבחין בעלייה מתמדת של מספר הרווקים הבוחרים להביא ילד בגפם, מחוץ לנישואים ולמסגרת משפחתית מסורתית המיוצגת על ידי שני הורים משני המינים. משפחות חד הוריות כוללות את האוכלוסייה של נשים שעומדות בראש משפחה כהורה עצמאי. סטטוס זה נוצר בדיעבד עקב גירושים, פרידה או התאלמנות. המודל היחידני הוא תת-קבוצה בתוך המבנה החד-הורי. הוא נוצר כהחלטה מודעת מראש וכניסה להורות בהליך של תרומת זרע, פונדקאות או אימוץ כאם יחידה, שאינה נשואה או ידועה בציבור (Oren, 2018). מאמר זה מתמקד בתת הקבוצה אימהות יחידניות מבחירה.

הבחירה באימהות יחידנית מעצבת דרך חיים ומעוררת שאלות לגבי השלכותיה על החוויה ההורית (Oren, 2018). חיפוש מעמיק בספרות העלה כי מחקרים רבים בנושא אימהות יחידנית מבחירה מתמקדים בחוויית הילדים במשפחות יחידניות (Golombok et al., 2016). המחקר הנוכחי בוחן את התהליך המיוחד שעוברות אימהות יחידניות מבחירה. נבחנה השאלה האם יש הבדלים במדדים של מוטיבציה הורית והתפתחות הזהות האימהית בין אימהות יחידניות מבחירה לאימהות יחידניות שלא מבחירה. כמו כן, נבחנה השאלה האם מדדים אלו יכולים לנבא צמיחה אישית. המחקר מציג מודל אשר מסביר את הקשר בין המדדים מוטיבציה הורית, התפתחות הזהות האימהית וחוויית צמיחה אישית בקרב אימהות יחידניות.

מחקר זה טומן בחובו חשיבות רבה להבנת תהליכי רכישת הזהות ההורית שמתפתחת לצד הבחירה באימהות יחידנית והשפעות בחירה זו על ההתפתחות האישית של האם. בעזרת שיטת המחקר, מחקר זה מתאר את אשר מתרחש בעולמן של הנשים סביב הבחירה בהורות יחידנית ובכך יכול לסייע לנשים אלו בתהליכי ייעוץ ובחירה בדרך הנכונה להן.

שאלונים האומדים ממדים של מוטיבציה הורית, זהות אימהית וצמיחה אישית חולקו לאימהות יחידניות במסגרת של עד חמש שנים לאחר הלידה הראשונה. הממצאים מצביעים על כך שמוטיבציה פנימית להורות מנבאת תהליכים של צמיחה אישית. לכן, התערבות בקרב אימהות עשויה להיות יעילה, באם תכלול מיקוד בחיזוק ההכרה של התהליכים הפנימיים וקידום תהליכים של מוטיבציה פנימית.